Lieta Nr.C29822812
Nr.C-4588/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 2.oktobrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese L.Mikulāne

ar tiesas sēdes sekretāri J.Šaškinu,

piedaloties atbildētājiem /pers. A/ un /pers.B/

2013.gada 18.septembrī atklātā tiesas sēdē izskatījusi civillietu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu,

konstatēja:

2012.gada 12.novembrī AS „SEB banka" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu, cita starpā norādot, ka 2006.gada 23.oktobrī starp Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fondu un atbildētājiem kā solidārajiem aizņēmējiem ticis noslēgts aizdevuma līgums Nr.EMR-3386, kas ticis grozīts un saskaņā ar kuru atbildētājiem nekustamā īpašuma iegādei uz laiku līdz 2036.gada 1.decembrim ticis piešķirts aizdevums EUR 180 744 jeb Ls 127 028 apmērā, vienlaikus nodrošinot no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildi ar hipotēku atbildētājam /pers. A/ piederošajam nekustamajam īpašumam n/a, kadastra Nr./numurs A/, Limbažu novadā, Vidrižu pagastā. Savukārt 2007.gada 25.janvārī starp Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fondu un AS „SEB banka" ticis noslēgts prasījumu cesijas līgums Nr.57-E, saskaņā ar kuru visi un jebkuri no 2006.gada 23.oktobra aizdevuma līguma Nr.EMR-3386 izrietošie prasījumi tikuši nodoti AS „SEB banka". Ar Limbažu rajona tiesas tiesneša 2010.gada 11.februāra lēmumu lietā Nr.3-12/95-10 atļauts pārdot izsolē tiesas ceļā iepriekš minēto nekustamo īpašumu, kā arī no /pers. A/ piedzīti tiesas izdevumi Ls 200 apmērā, savukārt ar Vidzemes apgabaltiesas 2010.gada 11.oktobra lēmumu lietā Nr.C05042210 nekustamais īpašums nostiprināts uz ieguvēja vārda par nosolīto cenu Ls 18 875 apmērā. Saskaņā ar zvērinātas tiesu izpildītājas Lienes Bergas 2010.gada 22.septembra aprēķinu tiesas nolēmuma izpildes izdevumi veido Ls 2836,11. Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 1330. un 1760.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt solidāri no atbildētājiem atlikušo parādu Ls 112 162,08 apmērā, kā arī samaksātos tiesas izdevumus, nosakot tai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no aizdevuma pamatsummas.

2012.gada 18.decembrī lietā tika saņemti atbildētāju rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kuros norādīts, ka atbildētāji prasību neatzīst, jo viņi netika informēti par prasījuma pāreju AS „SEB banka" un nekustamā īpašuma izsoles rīkošanu, tādējādi liedzot iespēju realizēt ķīlas priekšmetu par lielāku cenu, kā arī netika aicināti noslēgt jaunu aizdevuma līgumu, tāpat atbildētājiem nebija zināms, kurā norēķinu kontā būtu veicama aizdevuma samaksa. Turklāt atbildētāji uzskata, ka līdz 2009.gadam aizdevums ticis samaksāts, bet pienākums maksāt nokavējuma procentus un līgumsodu nepastāv.

Prasītājas AS „SEB banka" pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. 2013.gada 17.septembrī tika saņemts prasītājas pilnvarotā pārstāvja /pers. E/ iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē. Iesniegumā arī norādīts, ka prasītāja prasību uztur pilnā apmērā.

Šādos apstākļos tiesa nekonstatēja Civilprocesa likuma 209.pantā norādītos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai un uzskatīja, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lietu var izskatīt bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. A/ prasību atzina daļā par pamatparāda Ls 109 020, 81 apmērā piedziņu, papildus paskaidrojot, ka prasība daļā par līgumsoda piedziņu nav pamatota, jo prasītāja nebija rakstveidā vai telefoniski sazinājusies ar atbildētājiem, tādējādi neizrādot interesi par aizdevuma atgūšanu, kā arī nebija piedāvājusi atbildētājiem noslēgt jaunu līgumu.

/pers. B/ tiesas sēdē prasību atzina daļā par pamatparāda Ls 109 020, 81 apmērā piedziņu, papildus paskaidrojot, ka prasība daļā par līgumsoda piedziņu nav pamatota, jo atbildētāji netika informēti par noslēgto cesijas līgumu, kā arī netika brīdināti par līgumsoda piemērošanu.

Lai gan atbildētāji tiesas sēdē prasību daļā par pamatparāda piedziņu atzina pilnā apmērā, tiesa uzskata, ka prasības pilnīga vai daļēja atzīšana pati par sevi neprezumē prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu, nepārbaudot prasītāja pieteikto prasījumu

pamatotību un tiesiskumu, it sevišķi gadījumos, kad viena no pusēm ir patērētājs, kas ir atzīstams par mazāk aizsargātu tiesisko attiecību subjektu, kuram tad šo attiecību ietvaros ar likumu piešķirta augstāka aizsardzība nekā civiltiesiskos darījumos vispār. Tādējādi tiesa, uzklausījusi atbildētāju tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietas materiālos esošās 2006.gada 23.oktobra aizdevuma līguma Nr.EMR-3386 (ar hipotēku) ar 2006.gada 25.oktobra grozījumiem kopijas (lietas 12.-19.lapa) redzams, ka ASV bezpeļņas korporācija „Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fonds" piešķīrusi solidārajiem aizņēmējiem /pers. A/ un /pers. B/ nekustamā īpašuma iegādei aizdevumu EUR 180 744 jeb Ls 127 028 apmērā ar kredīta atmaksas gala termiņu 2036.gada 1.decembrī, veicot kredīta un procentu maksājumus katra mēneša 1.datumā. Savukārt atbildētājs /pers. A/ no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildes nodrošināšanai par labu aizdevējai ieķīlājis nekustamo īpašumu n/a, kadastra Nr./numurs A/, Limbažu novadā, Vidrižu pagastā.

Saskaņā ar minētā līguma 6.2.punktu par aizdevuma maksājumu kavējumu 30 kalendāra dienas pēc noteiktā termiņa atbildētāji apņēmušies maksāt līgumsodu, kas tiek aprēķināts, aizdevuma pamatsummai piemērojot nokavējuma procentu likmi, kas tiek noteikta par 5% vairāk nekā aizdevuma līgumā paredzētā mainīgā procentu likme nokavējuma brīdī.

Saskaņā ar Civillikuma 1793.panta 3.punktu prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata, vai labprātīgi.

No lietas materiālos esošās 2007.gada 25.janvāra prasījumu cesijas līguma Nr.57-E kopijas (lietas 20.lapa) redzams, ka ASV bezpeļņas korporācija „Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fonds" cedējusi AS „Latvijas Unibanka" (pēc nosaukuma maiņas – AS „SEB banka") visus galvenos un blakus prasījumus, kas izriet no aizdevuma līguma Nr.EMR-3386 ar 2006.gada 25.oktobra grozījumiem.

Civillikuma 1801.pants noteic, ka cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina. Saskaņā ar Civillikuma 1805.pantu cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka apstāklis, ka parādnieks nav informēts par cesijas līguma noslēgšanu, pats par sevi nav atzīstams par pamatu tā atbrīvošanai no saistību izpildes, tostarp no pienākuma maksāt pielīgto līgumsodu.

Turklāt, kā redzams no lietas materiāliem (lietas 28.-30.lapa), 2009.gada 16.jūlijā abi atbildētāji saņēma AS „SEB banka" pilnvarotā pārstāvja 2009.gada 14.jūlija paziņojumu Nr.1-8-EMR-3386/1786 par 2007.gada 25.janvārī starp ASV bezpeļņas korporāciju „Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fonds" un AS „SEB banka" noslēgto prasījumu cesijas līgumu Nr.57-E, kā arī AS „SEB banka" vienpusēju atkāpšanos no aizdevuma līguma Nr.EMR-3386 (ar hipotēku), vienlaikus pieprasot atbildētājiem ne vēlāk kā 14 dienu laikā no šī paziņojuma nosūtīšanas samaksāt visu aizdevumu, kavētos procentus un līgumsodu par kopējo summu EUR 181 057,01 jeb Ls 127 247,59 apmērā.

Tādējādi tiesa secina, ka abi atbildētāji tika informēti par jauno kreditoru, kā arī tā noteikto termiņu parādsaistību pilnīgai izpildei.

Tiesa kā nepamatotu noraida atbildētāju apgalvojumu, ka AS „SEB banka" bija pienākums sazināties ar atbildētājiem, lai tādējādi viņiem rastos pienākums izpildīt parādsaistības, jo atbilstoši Civillikuma 1828.pantam, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Turklāt, kā aizriet no abu atbildētāju tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, viņi paši nebija veikuši nekādas aktīvas darbības, lai noskaidrotu gan prasītājas pārstāvi, gan norēķinu kontu, kurā veicama parāda samaksa.

Kā redzams no lietas materiāliem (lietas 32.-33.lapa), ar Limbažu rajona tiesas tiesneša 2010.gada 11.februāra lēmumu lietā Nr.3-12/95-10 tika atļauts pārdot izsolē atbildētājam /pers. A/ piederošo nekustamo īpašumu n/a, kadastra Nr./numurs A/, Limbažu novadā, Vidrižu pagastā, saskaņā ar apstiprinātajiem lēmumā norādītajiem izsoles noteikumiem, kā arī no /pers. A/ piedzīta valsts nodeva Ls 200 apmērā. No minētā lēmuma arī izriet, ka atbildētājs /pers. A/ bija saņēmis AS „SEB banka" brīdinājumu par tās nodomu iesniegt tiesā pieteikumu nekustamā īpašuma labprātīgai pārdošanai izsolē tiesas ceļā.

No lietas materiālos esošās Vidzemes apgabaltiesas iecirkņa Nr.93 zvērinātas tiesu izpildītājas Lienes Bergas aprēķina kopijas (lietas 36.-37.lapa) izriet, ka no /pers. A/ piederošā nekustamā īpašuma pārdošanas izsolē tika iegūti naudas līdzekļi Ls 18 875 apmērā, no kuriem Ls 2836,11 novirzāmi ar tiesas nolēmuma izpildi saistīto izdevumu segšanai.

Kā izriet no lietas materiālos esošo parāda aprēķina (lietas 31.lapa), no izsolē iegūtās naudas summas Ls 16 038,89 apmērā prasītāja dzēsusi ar Limbažu rajona tiesas tiesneša 2010.gada 11.februāra lēmumu lietā Nr.3-12/95-10 piedzīto valsts nodevu Ls 200 apmērā, aizdevuma pamatsummu Ls 13 898,67 apmērā un aizdevuma lietošanas procentus Ls 1940,22 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar Civillikuma1330.pantu, ja ieķīlāto lietu pārdodot ienāk tāda summa, kuras nepietiek ķīlas ņēmēja pilnīgam apmierinājumam, tad viņam paliek tiesība prasīt no parādnieka kā parāda atlikuma, tā arī pārdošanai taisīto nepieciešamo izdevumu samaksu.

Ņemot vērā to, ka aizdevuma līgums Nr.EMR-3386 tika vienpusēji izbeigts pirms termiņa, tiesa atzīst, ka ir zudis tiesiskais pamats

pēc 2009.gada 14.jūlija piemērot izbeigtā līguma noteikumus, aprēķinot pielīgtos aizdevuma lietošanas procentus un līgumsodu.

Šāda atziņa par pielīgto aizdevuma lietošanas procentu un līgumsoda atlīdzināšanu gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir nostiprināta arī Augstākās tiesas Senāta judikatūrā (sk. 2013.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-644/2013 – http://www.at.gov.lv/lv/info/archive/department1/2013, 2013.gada 15.marta spriedumu lietā Nr.SKC-6/2013, kā arī 2013.gada 18.marta spriedumu lietā Nr.SKC-645/2013).

Izvērtējot prasības pieteikumu, kā arī 2009.gada 14.jūlija paziņojumu Nr.1-8-EMR-3386/1786 un parāda aprēķinu to kopumā un savstarpējā saistībā, tiesa secina, ka prasītāja no nekustamā īpašuma izsolē iegūtajiem naudas līdzekļiem Ls 200 pamatoti novirzīja valsts nodevas segšanai, bet Ls 15 838,89 – parāda daļējai segšanai, līdz ar to atbildētāju pēc izsoles rīkošanas nesegto parādsaistību kopējais apmērs ir Ls 111 408,70 (Ls 127 247,59 – Ls 15 838,89), nevis Ls 112 162,08, kā tas ir norādīts prasības pieteikumā un parāda aprēķinā.

No lietas materiālos esošā grafika (lietas 24.-27.lapa) izriet, ka uz aizdevuma līguma izbeigšanas brīdi nesamaksātā aizdevuma summa veidoja EUR 174 898,66 (Ls 122 919,47), bet līgumsods – EUR 3657,01 (Ls 2570,16), kopā EUR 178 555,67 (Ls 125 489,63), līdz ar to tiesa secina, ka nesamaksāto aizdevuma lietošanas procentu kopsumma veidoja EUR 2501,34 (EUR 181 057,01 - EUR 178 555,67) jeb Ls 1757,96 (Ls 127 247,59 - Ls 125 489,63). Tādējādi tiesa atzīst, ka no izsolē iegūtajiem naudas līdzekļiem Ls 15 838,89 apmērā tika segti aizdevuma lietošanas procenti Ls 1757,96 apmērā un nesamaksātā aizdevuma summa Ls 14 080,93 apmērā, līdz ar to atlikusī nesamaksātā aizdevuma summa pēc izsoles rīkošanas veido Ls 108 838,54 (Ls 122 919,47 - Ls 14 080,93), bet nesamaksātais līgumsods – Ls 2570,16, kopā Ls 111 408,70.

Saskaņā ar Civillikuma 1672.pantusolidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu. Savukārt Civillikuma 1683.pants noteic, ka kreditors var pēc sava ieskata prasīt visas saistības izpildījumu no visiem vai tikai no dažiem kopparādniekiem, vai arī tikai no viena, bet ja prasījuma priekšmets ir dalāms, tad viņš, ja vēlas, var prasīt arī tikai tā daļu. Tomēr viņš tādēļ nezaudē savu tiesību uz visu prasījumu, bet gan pārējo var prasīt pat arī no tā kopparādnieka, no kura agrāk prasījis tikai daļu.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka atbilstoši Civillikuma 1806.panta pirmās daļas noteikumiem cesionārs ar cesiju neiegūst vairāk un lielākas tiesības, nekā bijušas cedentam, tiesa atzīst, ka no atbildētājiem par labu prasītājai solidāri piedzenama saskaņā ar 2006.gada 23.oktobra aizdevuma līgumu Nr.EMR-3386 (ar 2006.gada 25.oktobra grozījumiem) nesamaksāto aizdevuma summu Ls 108 838,54 apmērā un līgumsodu Ls 2570,16, kopā Ls 111 408,70. Savukārt prasība daļā par nesamaksātā aizdevuma summas Ls 182,27 apmērā un līgumsoda Ls 571,11 apmērā piedziņu nav pamatota un ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Līdz ar to no atbildētājiem par labu prasītājai solidāri piedzenami šādi tiesas izdevumi – samaksātā valsts nodeva proporcionāli prasības apmierinātajai daļai Ls 1324,23 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5,50 apmērā, kopā piedzenot Ls 1329,73.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājiem solidāri 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda (Ls 108 838,54).

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 193., 195. un 204.1pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt solidāri no /pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, neatmaksāto aizdevuma summu Ls 108 838,54 apmērā, par laiku līdz 2009.gada 14.jūlijam aprēķināto līgumsodu Ls 2570,16 apmērā un samaksātos tiesas izdevumus Ls 1329,73 apmērā, kopā piedzenot Ls 112 738,43 (viens simts divpadsmit tūkstoši septiņi simti trīsdesmit astoņi lati un 43 santīmi).

Prasību daļā par nesamaksātā aizdevuma summas Ls 182,27 apmērā un līgumsoda Ls 571,11 apmērā piedziņu noraidīt.

Noteikt AS „SEB banka", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no atbildētājiem solidāri 6% (sešus procentus) gadā no piespriestā nesamaksātā pamatparāda (Ls 108 838,54) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt /pers.A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L.Mikulāne